

Redactioneel

Gino is om. Voor de Millennium-top in New York mocht je het raadslid voor Trots op Nederland in de Brunssumse gemeenteraad gerust tot het kamp van de hulsceptici rekenen. Hij uitte dat in een filmpje dat door bezoekers van de NCDO-website Voice Over tot winnaar van de Speak Up-wedstrijd werd verkozen. De hoofdprijs: een bezoek aan de Top in New York. Of hij er tegenop zag daar dagenlang onder gelovigen te verkeren, vroegen we hem in de vorige IS. Nee hoor, zei Gino Crobu, in het dagelijks leven geneeskundestudent in Maas-

tricht. "Ik vind het juist leuk om te discussiëren." In zijn blogs en filmpjes vanuit New York slaat hij een andere toon aan. Gino toont zich onder de indruk dat Nederland de samenwerking heeft beëindigd 'met corrupte regimes of regeringen die zich niet aan de door Nederland gestelde regels wilden committeren'. 'Hierdoor kan Nederland nu in een kleiner aantal landen intensievere hulp bieden en wordt er dus tegelijkertijd verantwoord met het Nederlandse belastinggeld omgegaan. Wat mij betreft een goeie zaak dus.' Wat heeft Gino het licht

doen zien? Was het de ontmoeting met Willem-Alexander, Máxima en Jan-Peter Balkenende, waar hij vol eerbied over spreekt? Of de dagelijkse omgang met Nederlandse diplomaten, ontwikkelingswerkers en ondernemers die allemaal de zaak van de millenniumdoelen toegedaan zijn? Hoe het ook zij, dit lijkt een veelbelovende methode om tegenstanders de wind uit de zeilen te nemen. Als Arend-Jan Boekstijn, Joshua Livestro en - vooruit - Geert Wilders zelve nou eens op zo'n aangename brainwash werden getrakteerd? HANS ARIËNS

BRUSSEL KLIMAAT

Biobrandstofbeleid schiet doel voorbij

Het EU biobrandstofbeleid is deels verantwoordelijk voor de honger in arme landen. Dat wordt beweerd in recente rapporten van de Wereldbank, ActionAid en Friends of the Earth.

Steeds meer landbouwgrond in ontwikkelingslanden wordt ingezet voor de westerse vraag naar biobrandstoffen, concluderen de drie organisaties. In 2007 spraken EU leiders ambitieuze klimaatdoelen af waarbij ook de transportsector minstens 10 procent biobrandstoffen moest gaan gebruiken. Al snel bleek dat het verbouwen van biobrandstoffen ten koste van natuurgebied kan gaan, waardoor er juist CO₂ vrij-

komt. Vanaf 2008 werden ook de hoge wereldvoedselprijzen in verband gebracht met het biobrandstofbeleid in de EU en de VS. Uit de nieuwe rapporten blijkt nu dat ontwikkelingslanden vorig jaar een recordaantal van 45 miljoen hectare land hebben verkocht aan bedrijven die biobrandstoffen willen maken. Een deel is verkocht zonder instemming van de lokale bevolking en zonder uitgebreide effectrapportage. Als de EU vasthoudt aan haar 10%-doelstelling zou ze tot 2020 nog eens 40 miljoen hectare land nodig hebben, waardoor voedselprijzen met 15 procent zouden kunnen stijgen. De Wereldbank pleit voor scherpe criteria bij grootschalige aankoop van land, waarbij de belangen van de plaatselijke bevolking worden meegewogen. Friends of the Earth en ActionAid willen dat de EU haar biobrandstofdoel herziet. De Europese Commissie heeft toegezegd eind dit jaar nog met plannen te komen. PAUL TEULE

SURINAME KUNST

Wie: Ken Doorson
Is: kunstenaar
Wat: geeft kunstles aan jongeren in het Surinaamse Moengo

Om vier uur druppelen kinderen de Tembeart-studio binnen. Beeldend kunstenaar Ken Doorson deelt viltstiften uit. Tekeningen komen tevoorschijn. Beschilderde petflessen die op straat zijn gevonden, worden op tafel uitgesteld. Die worden straks verwerkt in een kunstobject. Doorson: "Ik wil kinderen milieubewust maken. Ze leren hier gratis hout bewerken, schilderen, dansen en muziek maken." Vóór de Binnenlandse Oorlog (1986-1992), zoals de strijd tus-

sen Desi Bouterse en Ronnie Brunswijk genoemd wordt, was Moengo een welvarend mijnwerkersstadje met een zwembad, bioscoop, recreatiezaal en zelfs een golfbaan. Na de oorlog waren de werkloosheid en criminaliteit hoog. Collega-kunstenaar Marcel Pinas, ook afkomstig uit dit gebied, startte vijf jaar geleden met het geven van teken- en schilderlessen in deze regio om jongeren mogelijkheden te geven zich te ontplooiën. Sinds augustus kunnen toeristen per fiets alle vijftig kunstwerken in het district bezoeken. Uiteindelijk moet het project zichzelf kunnen bedruipen. 'No aid but trade', is het motto. ELLEN DE VRIES

Mijn project

Ingekort

45

miljoen hectare nieuwe landbouwgrond werd in 2009 verhandeld. Vóór de voedselcrisis van 2008 was dit gemiddeld 4 miljoen hectare per jaar, zo blijkt uit het rapport 'Rising Global Interest in Farmland' van de Wereldbank. www.worldbank.org

89%

van de Europese bevolking vindt ontwikkelingshulp belangrijk of zeer belangrijk. Dat staat in de Eurobarometer van 2010. Tweederde van de ondervraagden vindt dat de EU 0,7 procent van het BNP aan ontwikkelingssamenwerking zou moeten besteden. ec.europa.eu/public_opinion

485

gevallen van kindersterfte worden dagelijks voorkomen dankzij de strijd tegen malaria in Afrika. Dat staat in het rapport 'Saving Lives with Malaria Control' van Roll Back Malaria. Als de strijd wordt doorgezet kan Afrika, volgens de onderzoekers, een continent zonder malaria-sterfte worden. www.rollbackmalaria.org

85

van de 157 landen met beschikbare data redden het volgens de Global Education Digest 2010 niet om in 2015 evenveel jongens als meisjes naar school te laten gaan. Vooral meisjes uit arme gezinnen, van het platteland, en uit conflictgebieden genieten minder onderwijs dan hun mannelijke tegenhangers. www.unesco.org

FESTIVAL NEDERLAND

IS in het land

Van Groningen tot Maastricht, de IS-agenda staat elke maand boordevol debatten, borrels en festivals waarin uitgebreid over het nut en de nonsens van de hulp wordt gefilosofeerd. IS doet elke maand verslag ergens uit het land.

Waar: Aan de voet van de Erasmusbrug, Rotterdam

Wat: Nightwalk, een nachtelijke sponsorloop van Rotterdam naar Den Haag

Door: Stichting Vluchteling

Tineke Ceelen, directeur van Stichting Vluchteling, kijkt van onder haar stormparaplu argwanend naar de donkere hemel. "Ik doe niet mee, dan kun je me opvegen. Er gaan 450 mensen van start. Die moeten allemaal 40 kilometer lopen met dit pokkeweer. Ik heb al heel veel

studenten gezien. Terwijl onze donateurs meestal grijs zijn. We spreken een hele nieuwe doelgroep aan vannacht." De nieuwe doelgroep verzamelt zich in de startblokken. Lampjes worden opgeklit, rugzakken aangesjord en poncho's uit de verpakking gehaald. "Hartstikke leuk, zo 's nachts!" roept een meisje met een vrolijk gekleurde Peruaanse muts op. "We hebben niet echt geoefend. Eigenlijk heb ik nooit verder dan tien kilometer gelopen. Maar het is voor het goede doel. We vragen aandacht voor seksueel geweld in Oost-Congo." De organisatie hoopt dat mensen straks na acht uur lopen een beetje beseffen hoe het is om vluchteling te zijn. "Al kun je natuurlijk niet zeggen dat ze vannacht hetzelfde meemaken als vluchtelingen in Congo". zegt Melchior Bussink. "Maar ze halen wel 95.000 euro op. Een groot succes dus. We willen het volgend jaar weer doen. Als de situatie in Oost-Congo dan intussen verbeterd is, wat we natuurlijk hopen, brengen we een ander

vluchtelingenprobleem onder de aandacht." Tien minuten voor middernacht geeft Youp van 't Hek het startschot. Hij benadrukt nog eens hoe groot de problematiek is en maakt een diepe buiging voor de deelnemers. "Ik ga naar huis." LEONIE WOLTERS

NEDERLAND TALKSHOW

Eerste IS Live!

Kom op 16 november naar de IS-talkshow in debatcentrum De Balie, Amsterdam

Als het nieuwe kabinet snijdt in het budget voor ontwikkelingssamenwerking is dat een trendbreuk van jewelste. Hoe erg is dat? Verliezen we onze plek aan tafel bij de G20 en onze voorhoede positie als 'Nederland gidslid'? Zijn Nederlanders egoïstischer geworden? Wat merken ze er in het Zuiden van? Al die vragen komen aan bod bij de eerste editie van IS Live!, de talk-

show met thema's uit de internationale samenwerking, op 16 november in debatcentrum De Balie in Amsterdam. IS Live is een initiatief van IS, NCDO en vakblad Vice Versa. De presentatie is in handen van Marcel van der Steen en Marcia Luyten.

Kijk voor de gasten op www.ismagazine.nl

GEPOLST

acteur
Peter Faber

Bij de aanvang van het parlementaire jaar opende Peter Faber een fototentoonstelling over aids, malaria en tbc. De acteur, die zelf als kind tbc had, zet zich nu in als ambassadeur voor de campagne 'Stop TBC'.

Hoe kwam u erachter dat u tbc had?

"Ik was een jaar of elf toen ik bij het buitenspelen in mijn buurtje in Amsterdam-Noord opens helemaal geen energie meer had. Ik had allemaal dikke, rode bulten op mijn been. Toen ik terugkwam van de huisarts werd mijn bed voor het raam gezet. Ik wist eerst niet wat ik had, want daar werd thuis niet over gepraat. Het was angstaanjagend."

Hoe bent u er weer bovenop gekomen?

"Ik moest een half jaar in bed liggen en heel veel gestap eten. Ik werd compleet vetgemest. Dat was trouwens best gezellig. De hele buurt kwam langs om bij mij tv te kijken. Het stond blauw van de rook. Niet echt bevorderlijk voor het genezingsproces."

Nu zet u zich in voor tbc-patiënten wereldwijd.

"Nou ja, ik doe gewoon wat ik kan doen, alle beetjes helpen. Maar ik voel mij absoluut geen welzijnswerker. Ik kom in actie binnen mijn eigen gebied, als het bij mij past als acteur. Zo treed ik af en toe op voor de donateurs van het KNSV Tuberculosefonds. Ik zou ook best eens een pantomimevoorstelling voor kinderen met tbc in andere landen willen geven." PIETERNEL GRUPPEN

Evelijne

Evelijne Bruning is directeur van The Hunger Project. Hiervoor werkte ze onder andere als microkredietadviseur in Vietnam, als voorlichter in Den Haag, en als hoofdredacteur van *ViceVersa*, het vakblad voor ontwikkelingssamenwerking.

Brecht Maertens/Groen

Hallelujah

Ik kan er voorlopig weer even tegen. Want vorige week was ik op een wonderbaarlijk fijn festival in het Friese IJlst. Het was er groots en klein tegelijk. En juist daardoor zingt mijn ziel nu nóg. Want terwijl in deze barre, bange dagen zo onnavolgbaar veel Nederlanders zich uit angst voor de ander achter gedroomde dijken denken te moeten verschansen, ging het festival van IJlst ver over de eigen grenzen. Omdat de vele vrijwilligers die het organiseren er rotsvast van overtuigd zijn dat alle inwoners van Friesland een belangrijke rol kunnen en dus moeten spelen bij het bereiken van de millenniumdoelen.

'Millenniumdoelen in IJlst?', denkt u dan, allicht met opgetrokken wenkbrauw. Inderdaad, daarmee trek je misschien niet meteen de massa's die mogelijk zijn op het Museumplein. Maar de paar duizend bezoekers gingen er vorige week mooi wel naar huis met de zekerheid dat het mogelijk is om een echte bijdrage te leveren aan een betere wereld. En dan heb je dus een evenement dat ertoe doet.

Een aselechte greep uit het gebeuren. Je kon in IJlst gedichten schrijven met kiezelstenen en kinderarbeid-vrije kussentjes uit Kirgizië kopen, maar ook pronte bloemstukken van de pluktuin om de hoek. Scholieren uit de omgeving maakten er bouwplannen en zelfs maquettes voor een sloppenwoning, en debatteerden met de hoofdinspecteur van het onderwijs over het belang van een behoorlijke opleiding. Er was Afrikaanse percussie en Antilliaanse pop. Een fanfarekorps met majorettes, en in het Fries gezongen Mongoolse melodieën. Drieëndertig teams liepen in een estafette een sponsorloop van 102 kilometer rond het festivalterrein, en een loeifitte Molukker uit Leeuwarden liep dat hele stuk gewoon in zijn eentje. En de twee dansende giraffen bleven met hun nekken wonderwel steeds nét niet hangen achter de honderden meters handgestikte millenniumdoelenvlaggetjes. Enfin: voor een fervent aanhanger van de theorie dat we allemaal met elkaar verbonden zijn en dat dat voor alles een feest is, was dit een ultieme gelegenheid om de batterij weer op te laden. Zoals de lokale wereldster Nynke Laverman het al zong op het openingsconcert: hallelujah!

NEDERLAND BEGROTING

Regeerakkoord bevat bezuiniging hulpbudget

In het regeerakkoord van het nieuwe kabinet is een bezuiniging op het hulpbudget opgenomen, van 0,8 naar 0,7 procent van het BNP – zo'n 700 miljoen.

Op Prinsjesdag wierp het aanstaande kabinet 'Rutte-Verhagen' al zijn schaduw vooruit. Demissionair minister van Financiën Jan Kees de Jager presenteerde een bezuinigingspakket van 3,2 miljard, bestaande uit kortingen op ambtenaren en kinderopvang, hogere sigarettenaccijnzen en hogere verkeersboetes. Zijn pakket was 'gezwallowstaart' met de bezuinigingsvoorstellen uit de oalitieonderhandelingen, zodat ze elkaar niet zouden tegenwerken. Ontwikkelingssamenwerking ontspong toen nog de dans, volgens demissionair minister Rouvoet omdat hij persoonlijk een daling van 0,8 naar 0,7 procent van het BNP had tegengehouden.

Volgens de op Prinsjesdag gespresenteerde begroting zou er 5,0 miljard euro beschikbaar zijn voor ontwikke-

lingssamenwerking binnen de begroting van Buitenlandse Zaken. Grote verschuivingen binnen de begroting bleven toen nog uit. Minder geld werd er gereserveerd voor reproductieve rechten, milieu en water en onderwijs, meer geld voor aidsbestrijding en private sectorontwikkeling. De komst van het nieuwe kabinet was bij het perse gaan van deze IS nog afhankelijk van de goedkeuring door de regeringsfracties en het CDA-congres. De bezuinigingen uit het regeerakkoord worden als het kabinet-'Rutte-Verhagen' inderdaad aantreedt, nog verwerkt in een wijzigingsnota op de begroting. HANS ARIËNS

Een uitgebreid overzicht en analyse van de begroting verschijnt in het novemnummer van IS.

Ontwikkelingslanden tonen ook hun hoedje op Prinsjesdag

VoiceOver-leden, afkomstig uit ontwikkelingslanden als Zimbabwe, Congo en Afghanistan, stonden op Prinsjesdag langs de route van de gouden koets. Geheel in stijl met Prinsjesdag droegen zij traditionele hoeden uit eigen land. Met een spandoek met de tekst 'What's in your hat for us?' riepen zij de regering op om in het komende politieke jaar voldoende aandacht aan internationale samen-

werking te geven. Tijdens hun tiendaagse bezoek aan Nederland volgden de VoiceOver-leden, die zich in hun eigen land bezighouden met conflictpreventie en wederopbouw, gastlessen aan scholieren en waren zij bij De Nacht van de Vrede, de Dag van de Democratie en verschillende debatten over ontwikkelingssamenwerking en defensie.

Een handvol vragen: Guy Verhofstadt

“Europa kan de wereld redden”

Als Belgisch minister van Begroting was hij een koel saneerder. Als premier van België immens populair. Vandaag is hij de meest invloedrijke liberaal van Europa. Guy Verhofstadt (57) is een vurig pleitbezorger voor meer ontwikkelingshulp. Hij bepleit krachtige aanpassingen van de wereldeconomie zodat deze welvaart brengt aan elke wereldburger.

Brecht Baetens/WFA

1 U leidt de liberalen in het Europese parlement, waaronder de Europese fractie van de VVD en D66. Hoe belangrijk is ontwikkelingssamenwerking voor u?

“Buitengewoon belangrijk. De tegenstelling tussen arm en rijk in de wereld is onverdraaglijk. Tien jaar geleden beloofden alle staatshoofden en regeringsleiders aan de hand van de millenniumdoelen om de extreme armoede in 2015 te halveren. Van dat doel zijn we nog ver verwijderd. De armoede in Afrika verplicht ons om de wereldeconomie ingrijpend bij te sturen en ontwikkelingssamenwerking veel serieuzer te nemen.”

2 De Nederlandse VVD en PVV willen ontwikkelingssamenwerking sterk terugdringen of er zelfs mee stoppen. Wat is het standpunt van uw 'Open Vlaamse Liberalen en Democraten'?

“Sinds de Open VLD in 1998 in de regering kwam, hebben we sterk ingezet om het budget voor hulp te verhogen van 0,3 procent naar 0,7 procent. Het ging wat langzamer dan we wilden, maar dit jaar halen we dit percentage. Wat betreft de VVD en de PVV: Nederland was decennialang een voorbeeld van internationale samenwerking. Ik hoop vurig dat de interesse in met name Afrika niet verloren gaat.”

3 Wat doet de Europese Unie om de armoede de wereld uit te helpen?

“Armoedebestrijding wordt steeds belangrijker in Europa. Sinds kort heeft de EU een eigen buitenlandse dienst. Dat is de EEAS, de European External Action Service, geleid door Catherine Ashton. Voor de EEAS is de

vermindering van armoede in arme landen een speerpunt. Bovendien is het gelukt om de volledige zeggenschap over het ontwikkelingsbudget van Europa bij de Commissie te houden. Het leek er even op dat ministers van de Europese landen, de Europese Raad, het zouden naasten. Gelukkig ging dat niet door. Zo hebben we voorkomen dat ontwikkelingssamenwerking opnieuw een speelbal wordt van de lidstaten.”

4 Toch is er ook veel kritiek op Europa. Landbouwsubsidies voor Europese boeren bijvoorbeeld, gaan ten koste van de kansen voor boeren uit arme landen.

“Ja, terwijl honderden miljoenen mensen in de derde wereld moeten rondkomen met één euro per dag, subsidiëren wij, bij wijze van spreken, een Europese koe met twee euro per dag. Daar moeten we echt mee stoppen. En dat geldt ook voor het protectionisme. De afgelopen jaren ontpopten landen als Senegal, Uganda of Ghana zich als opkomende markten. Sinds de crisis in 2008 ontstaan steeds meer handelsbelemmeringen op het vlak van textiel, landbouw, voedsel of staal. Europa moet het initiatief nemen om de Afrikaanse producenten meer toegang tot de westerse markten te verschaffen.”

RALF BODELIËR

Wie is Guy Verhofstadt?

Guy Verhofstadt (Dendermonde, 1953) studeerde rechten in Gent en begon tegelijkertijd aan zijn politieke carrière. Hij was Eerste Minister van België (1999-2008) en is tegenwoordig fractieleider van de liberalen in het Europees Parlement. Verhofstadt schreef zes boeken, zijn laatste verscheen in 2009: *De weg uit de crisis*. Op zondag 14 november spreekt hij in Tilburg de Peerke Donderslezing uit. www.peerkedonderslezing.nl